

List izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka. Naročnina: za 1 mesec L. 2.—, za 3 mesece L. 6.—, pol leta L. 12.—, leto L. 24.—. Posamezne številke L. 6.50 vč.—. Oglasne cene: 1. kolona (72 znakov) 100, 2. kolona 80, 3. kolona 60, 4. kolona 40, 5. kolona 30, 6. kolona 20, 7. kolona 15, 8. kolona 10, 9. kolona 8, 10. kolona 6, 11. kolona 5, 12. kolona 4, 13. kolona 3, 14. kolona 2, 15. kolona 1.50, 16. kolona 1, 17. kolona 0.75, 18. kolona 0.50, 19. kolona 0.30, 20. kolona 0.20, 21. kolona 0.15, 22. kolona 0.10, 23. kolona 0.08, 24. kolona 0.06, 25. kolona 0.05, 26. kolona 0.04, 27. kolona 0.03, 28. kolona 0.02, 29. kolona 0.01, 30. kolona 0.005. Oglasni listi: 1. kolona 100, 2. kolona 80, 3. kolona 60, 4. kolona 40, 5. kolona 30, 6. kolona 20, 7. kolona 15, 8. kolona 10, 9. kolona 8, 10. kolona 6, 11. kolona 5, 12. kolona 4, 13. kolona 3, 14. kolona 2, 15. kolona 1.50, 16. kolona 1, 17. kolona 0.75, 18. kolona 0.50, 19. kolona 0.30, 20. kolona 0.20, 21. kolona 0.15, 22. kolona 0.10, 23. kolona 0.08, 24. kolona 0.06, 25. kolona 0.05, 26. kolona 0.04, 27. kolona 0.03, 28. kolona 0.02, 29. kolona 0.01, 30. kolona 0.005.

STUDIJSKA BIBLIOTEKA
LJUBLJANA

EDINOST

Uredništvo in upravnništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasni, reklamacije in denar pa upravnisti. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne „Edinost“. Poduredništvo v Gorici: ulica Olosoe Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Perle.

Jugoslavija na poti konsolidacije

Vsi tisti, ki so pričakovali, da bo dan 5. maja dan velikih presenečenj, senzacij in razburljivih dogodkov, ki done- sejo temeljen prevrat v političnem življenju Jugoslavije: vsi ti so doživeli popolno razočaranje, oziroma presenečenje, ki je v tem, da se ni dogodilo nič tistega, kar so pričakovali. Tako mirno je potekel ta dan na političnem in parlamentarnem pozorišču v Beogradu kakor le redkokdaj, ko se sestaja zopet parlament in začena izvajati svoje ustavne funkcije. Posebno pa še, če je stopila preden nova vlada po srđitih bojih med strankami za moč in oblast v državi.

Brez senzacij in razburljivih dogodkov je ostal dan 5. maja v prestolnici jugoslovske države. Ravno mirnost dogodkov tega dneva pomeni znamenit mejnik na poti, po kateri gre razvoj stvari v Jugoslaviji. Tu pa tam se kdo pomenljivo smehlja, ko čita zopet in zopet našo trditve, da se v Jugoslaviji kljub vsemu in vsemu bliža notranja konsolidacija, kakor da bi taki skeptiki hoteli reči: ali ste naivni, ali pa nepopoljšljivi in zakrknjeni optimisti! No, vsa taka in slična očitavanja niso mogla doslej omajati našega uverjenja in naše vere. Se globlje se je zasedala ta vera v naše mišljenje v tistem, tako željno pričakovanem psihološkem trenutku, ko je stranka, ki je politična predstavnica hrvatskega dela Jugoslavije, ostavila poti utopističnih blodenj in nedosegljivih ciljev ter se odločila za sporazumno, pozitivno in državotvorno politiko. Često čujemo sicer oporekanje, da ta preobrat v hrvatski seljaški stranki ni iskren, ker nje vodja da ni resničen „spreobrnjenec“. Recimo, da je temu res tako. Potem pa se narinja vprašanje: ni-li moral biti posebno težak razlog, ki je tako ambicioznega in samostojnega politika prisilil vsaj k videzu spreobrnitve? Bil je — bil! In sicer v neogibnem, naravnem procesu razvoja stvari, ki je z neodklonljivo silo pritegnil tudi stranko hrvatskih kmetov v svojo strugo. In prvemu koraku priznanja države so morali po neizprosni logiki slediti nadaljnji koraki v isti smeri. Najmočnejša hrvatska stranka je sklenila sporazum z najmočnejšo srbsko stranko; ustvarili sta vladno koalicio s programom politike sporazuma. To je bil vsekakor velik dogodek na poti napram notranji politični konsolidaciji.

Prišli so potem sicer res dogodki, ki so zavezniške razdvojili. Toda ti dogodki se niso dotikali načelne strani politike priznavanja države in narodnega ujedinjenja, kajti na obeh straneh so vodilni krogi tudi potem naglašali, da se politika srbsko-hrvatskega sporazuma v smeri državne misli mora nadaljevati. V tem je zanesljiv dokaz, da je proces notranje politične konsolidacije dozorel tako daleč, da je voditelj hrvatske seljaške stranke definitivno zagrajena pot za povratek k prejšnjim potem protidržavnih blodenj. Na teh momentih sloni naša vera, ki jo podčrtujemo vedno in ki je ne morejo omajati nobeni incidenti političnega življenja, neizbežni posebno v mladi državi, ki si še le pripravlja svojo notranjo uredbo.

To vero — da se jugoslovska država vedno bolj bliža svoji konsolidaciji — so še globlje podkrepili tudi dogodki, ki so pripravljali dan 5. maja. Radikalna stranka je svojega Pašića, hrvatska seljaška stranka svojega Radića žrtvovala v prilog ideje! Ta poslednji se je pobotal s svojimi disidenti, Pašić pa se je povrnil na mesto voditelja radikalnega kluba in zagotovil novi vladi lojalno podporo. Niti enega znaka ne daje Pašić od sebe, ki bi kazal na kako užaljenje in ozlovoljenje, ker je druga oseba prišla na mesto načelnika vlade. Pa še na neko zelo značilno in nadebudno dejstvo naj posebno opozorimo tu. Navzkrižja, ki so bila nastala v radikalni stranki, niso bila v nikaki zvezi z načeli, ali programom stranke, marveč so bila zgolj osebnega in zasebnega izvora. Toda izkustva učijo, da ravno taka osebnost navzkrižja čisto izživajo dalekosežne posledice. Tu pa jih niso. Dasi so vsled dvoboja Pašić-Jovanović duhovi v radikalskem klubu bili razdvojeni, vendar je bila sedanja izvolitev Pašića za načelnika kluba — enoglasna! Nič niso bile na poti osebne občutljivosti — stvar jim je bila nad osebno. Istotako je tudi Pašić, pustivši na strani vsako osebno občutljivost, zagotovil svojemu nasledniku na vladi podporo svojega kluba. V tem je razlaga za dejstvo, da dan 5. maja ni donesel nikakih velikih dogodkov in tresljajev in da se je Uzunovićeva vlada mogla predstaviti skupščini mirno in notranje ojačena. Vse to so znaki razveseljivega političnega dozorevanja. V tem je jametvo, da se bo tudi nadalje uspešno razvijal proces notranje-politične konsolidacije v Jugoslaviji. Seveda gre tudi sedaj še le za nadaljnjo etapo na dolgi poti in ne za zaključno točko. Še bo

Seja poslanske zbornice

Odobritev proračuna za vojno mornarico - Pričetek razprave o proračunu zrakoplovstva

RIM, 6. Seja poslanske zbornice je pričela danes ob 16. uri. Predsedoval ji je on. Acerbo. Po prečitani zapisnika o včerajšnji seji je predsednik naznačil, da so sklicani zbornični uradi za soboto, 8. t. m. — Zbornica je izpremenila v zakon kr. odlok z dne 7. januarja 1926, ki se tiče poslovanja kr. gimnazije in preostalih razredov bivšega kr. učiteljskega v Tolminu, ter je prešla k razpravi o proračunu za vojno mornarico.

Poslanec Arrivabene Giberto, ki se je prvi priglasi k besedi, je rekel, da priznava washingtonski dogovor Italiji pravico do tako velike mornarice, kakršno ima Francija. Da se doseže ta enakost, se bi moral zvišati predvideni proračun za mornarico za 380 milijonov. Ker je sedanja italijanska mornarica polovico manjša od francoske, se bi morala povečati vsaj toliko, da bi dosegla dve tretjini francoskih pomorskih sil. Prvo in najglavnejše vprašanje, ki se ga mora lotiti vlada, tvori nadomestitev starih vojnih ladij z novimi ladjami, tako da bo kr. mornarica vsak trenutek odgovarjala danim potrebam in tehniškemu napredku. (Načelnik vlade je govornika prekinil). Poslanec Arrivabene je pripomnil, da se mora sedanji proračun zvišati, kajti znesek 210 milijonov, ki je določen za zgradbo novih enot je v vsakem oziru nezadosten. Mussolini mu je zagotovil, da so bili potrebni zneski že nakazani.

Arrivabene Giberto je nadaljeval svoj govor ter zatrjeval, da se mora mornariška zavest čim bolj krepiti, ker ona je bila vedno orodje prave carske politike. Prepričan je, da bo Italija pod vodstvom on. Mussolinija s svojo močeno mornarico dosegla svoje najvišje cilje. Za poslancem Arrivabene Gibertom je govoril državni podtajnik za mornarico admiral Siriani. Povdarjal je, da potrebuje Italija radi svoje zemljepisne lege posebno veliko podmornikov v svrhu zaštite obali. Kljub temu pa ne sme zanemarjati velikih bojnih ladij. Toda v svrhu doseganja tega načrta je treba mnogo denarja. V tem oziru je kompetenten načelnik vlade in minister mornarice on. Mussolini, ki bo znal ukreniti vse potrebno.

Zbornica je proračun za mornarico odobrila, nakar se je pričela razprava o proračunu za zrakoplovbo. Poslanec Finzi je naglašal, da se skoraj vse tovarne za izdelovanje letal trenutno nahajajo v severni Italiji in so vsled tega zelo izpostavljene sovražnemu napadu; predlagal je, da se vsaj nekatere teh tovarn premestijo v južno Italijo in da naj se zviša število moštva pri zrakoplovskih oddelkih. Razprava o proračunu za zrakoplovbo se bo nadaljevala jutri. Seja se je zaključila ob 18.55.

Odmevi bombnega atentata v Strumici

Jugoslovska vlada bo zahtevala zadoščenje od Bolgarske

BEOGRAD, 6. (Izv.) Zunanji minister dr. Ninčić je danes posetil ministrskega predsednika Uzunovića. Imel je z njim dolgo posvetovalje o raznih zunanjepolitičnih zadevah, zlasti pa o bombnem atentatu bolgarskih četašev na prebivalstvo v Strumici. Pri tej priložnosti je bila končno redigirana tudi protestna nota, ki jo pošlje jugoslovska vlada v Sofijo.

Radi bombnega atentata v Strumici, o katerem smo že poročali, so se v Južni Srbiji vršili številni protestni shodi. Prebivalstvo je potom resolucij zahtevalo, da vlada ukrene najodločnejše korake proti bolgarskim komitajem.

Kakor se doznava, bo jugoslovska vlada zahtevala od Bolgarske zadoščenje, ki bo obstojalo v prvi vrsti v tem, da bolgarska vlada dovoli jugoslovenskim oblastim, da same zasledujejo atentatorja, ki je pobegnil na bolgarsko ozemlje. Jugoslovska vlada bo zahtevala v Sofiji, da se končno razrešne makedonski odbor, ki povzroča večne nemire na Balkanu.

Bolgarski poslanik Vakarevski je danes izjavil novinarjem, da je po njegovih informacijah izključeno, da bi bila ta atentat izvršila kaka oseba, ki bi bila prišla iz Bolgarske. Poslanik pravi, da je treba ta atentat smatrati kot čin medsebojnega obračunavanja, ki se vrši med prebivalstvom v južnih krajih Jugoslavije.

Z merodajnega mesta se pa zagotavlja, da je uradno ugotovljeno, da je atentat izvršil bolgarski komitaš, ki je imel dobre pomagace, tako da se mu je posrečilo srečno pobegniti nazaj na bolgarsko ozemlje.

Demarša jugoslovske vlade v Sofiji bo menda sledila jutri.

treba premagati marsikatero vrmino in obiti še marsikak kočljiv ovrnine. Toda pot je odprta — in to je glavno.

„Samouprava“ proti Radiću

BEOGRAD, 6. (Izv.) Radi praznovanja Gjurgjevega dne ni bilo danes za- znamovati v Beogradu nobenega važnejšega političnega dogodka.

Precej komentarjev pa je povzročil članek radikalne oficijozne „Samouprave“, v katerem ostro napada Stjepana Radića radi nekaterih njegovih izjav, ki jih je podal v nedeljo v Celju. List pobija Radićeve trditve, da bi bili Srbi manj kulturni kakor Hrvati in Slovenci, ter pravi, da Radić vedno govori o razdvojenosti Hrvatov in Srbov, ter da uporablja vsako priliko za žalitve in klevete na račun Srbov. Odslej pa, nadaljuje „Samouprava“, ne bo moglo iti več tako dalje; ali Radić izpolnjuje sporazum in se po njem ravna, ali pa prevzame odgovornost za posledice, ki bodo nastale, ako radikali izvajajo konsekvence radi njegovih neprestanih žalitev.

Trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Avstrijo

BEOGRAD, 6. (Izv.) Na dnevnem redu jutrišnje seje narodne skupščine je ratifikacija trgovinske pogodbe z Avstrijo. Objektivni politični krogi menijo, da je treba to pogodbo le pozdraviti, zlasti ker je to najboljše trg. pogodba kar jih je še Jugoslavija sklenila po vojni.

Jugoslavija in Vatikan

BEOGRAD, 6. (Izv.) Kako se doznava iz diplomatskih krogov, se bodo tekom prihodnjega tedna med Jugoslavijo in Vatikanom nadaljevala pogajanja za sklenitev konkordata. Jugoslovenski delegat dr. Voja Janjić odpotuje v Rim še ta teden.

Ureditve jugoslovskega vojnega dolga v Ameriki in Angliji

BEOGRAD, 6. (Izv.) Iz Washingtona prihaja vest, da je ameriška vlada objavila večeraj komunique, s katerim obvešča ameriško javnost, da je bila 5. maja podpisana pogodba glede ureditve vojnih dolgov kraljevine SHS na- pram Združenim državam. Pogodbo sta podpisala, za Jugoslavijo, washingtonski poslanik Gjurić, za Ameriko pa Mellon, kot preds. komisije za dolgove. Beograjski listi zelo optimistično komentirajo in pravijo, da se je dr. Ju- gurić posrečilo doseči znatne olajšave baš v času, ko je ameriški senat razpravljao o italijanskih dolgovih. Baje so pogoji še bolj ugodni, kakor so bili oni, ki so jih dosegle Italija, Belgija in Francija.

Dr. Gjurić se že vrača v London na svoje novo službeno mesto, kjer bo pričel z angleško vlado pogajanja glede odplačevanja dolgov. V Londonu se nahaja jugoslovska komisija, ki skupno s komisijo angleškega vojnega ministrstva sestavlja seznan materialja, katerega je Anglija dala tekom vojne srbski armadi. Ko bo ta seznan dogotovljen, se bodo pogajanja takoj pričela.

Splošna stavka na Angleškem

Tretji dan stavke - Položaj se je nekoliko zboljšal

PARIZ, 6. Zračni promet med Anglijo in kontinentom se vrši redno, posebnost kar se tiče poštinih pošiljatev. Kakor pravijo zadnje vesti iz Londona, so se po vsej državi prometne prilike znatno zboljšale. V Londonu in v severozapadnem delu Anglije je večeraj vozilo 212 vlakov. Na londonskem trgu je bilo večeraj zjutraj razprodanih 400 ton rib. Borsa še zmerom posluje, čeprav so posli neznatni.

Kakor piše „Petit Parisien“, so železniške družbe sporočile, da so vpisale že tir milijone prostovoljcev. Vendar pa se tudi med nameščenci pri poštah in brzojavu širi agitacija, da bi se tudi ti nameščenci pridružili stavki.

V pretekli noči ni zaznamovati nobenega resnejšega incidenta. V nekem proletarskem okraju so stavkujoči delavci ustavili nek avtomobil ter ga vrgli z mosta v reko. Na lice mesta so kmalu prihitali policijski agenti, ki so se morali poslužiti palic, da so razgnali množico. Par oseb je bilo ranjenih. Nekaj sumljivih ljudi je policija aretirala.

Policija je večeraj vdrla v urade in v tiskarno laburističnega lista „Daily Herald“ ter je uknila tiskanje posebne izdaje. Vse že dotiskane izvede je zaplenila. Ko je pa oblast pregledala vsebino, je svojo prepoved preklkala.

Danes je izšel „Times“ na štirih straneh; izšel pa je v tako zmanjšani obliki, da se človeku zdi, kot bi gledal navaden „Times“ skozi obrnjen daljnogled.

Izšla je tudi prva številka nekakega uradnega glasila „Trade Unions“: „British Worker“ („Angleški delavec“), v

katerem daje glavni odbor Delavske zveze stankujočim delavcem navodila ter razpravlja o uspehu stavke. List poziva delavce, naj se vzdrže vsake akcije, ki bi dala policiji povod, da intervenira, in bi znala kompromitirati končni uspeh.

Vlada je izdala drugo številko uradnega lista „British Gazette“. V njem je objavljen komunique, ki v bistvu navaja to, kar je Baldwin že povedal v zbornici in drugje, ter poziva vse dobre državljane, naj sodelujejo z vlado pri vzdrževanju najpotrebnejših prometnih in prehranjevalnih služb.

LONDON, 6. (opolodne). Položaj se v bistvu ni izpremenil. Cook, predsednik zveze rudarjev, je izjavil, da so vesti o kakem predstojećem sporazumu brez vsake podlage.

Prometne prilike so se znatno zboljšale; veliko številu javnih avtomobilov vrši službo in kmalu bo pričela voziti tudi podzemska železnica, čeprav v skrajnem obsegu.

LONDON, 6. Uradno poročilo načelnika civilne uprave zatrjuje, da se položaj vidno boljša. V električnih centralah delajo prostovoljci, za življenjske potrebščine je dobro preskrbljeno. Prijavili so se mnogi prostovoljci, da pomagajo kjer je potreba.

Prebivalstvo je mirno in resnih incidentov ni bilo nikjer.

Londonski škof je poslal laburističnemu vodji Thomasu pismo, s katerim mu sporoča, da mu stavlja na razpolago škofovski palačo kot kraj za sestanke, na katerih naj bi se pričela pogajanja za rešitev sedanjega spora.

Komunistični poslanec Saklatvala je bil obsojen na 2 meseca ječe, ker je skušal hujskati množice.

Demisija poljske vlade

VARŠAVA, 6. Večraj so se vršili zadnji poskusi za razširjenje vladne koalici- je. Finančni minister Zdzichowski je v svojem sanacijskem programu upošteval več zahtev socialnih demokratov, med njimi tudi emisijo drobiža v znesku 80 milijonov zlotov. Tudi se je omogočil zopetni vstop maršala Pilsudskega v aktivno vojsko kot šef generalnega štaba, ki so ga zahtevali zlasti socialisti in druge levičarske stranke. Sejmski maršal Rataj je imel že večeraj dopolne razgovore z zastopniki posameznih strank. V političnih krogih trdijo, da prihajajo kot naslednik Skrzynskega v pošteved predsednik krščansko-socialne stranke Hadzinski, poslanec in bivši predsednik vlade Witos in sejmski maršal Rataj.

VARŠAVA, 6. Na večerajšnji dopoldanski seji ministrskega sveta je bila končnovaljavno sklenjena ostavka celokupne vlade, ki jo je popoldne ministrski predsednik grof Skrzynski izročil predsedniku republike. Predsednik je demisijo sprejel.

VARŠAVA, 6. Predsednik republike je odstopajočim ministrom poveril rešitev tekočih državnih poslov. Razgovarjal se je o rešitvi vladne krize s predsednikoma obeh zbornic ter s poslancem Witosom, bivšim ministrskim predsednikom, načelnikom kmetске stranke.

Sprejel je v avdienci tudi Kačinskega, predsednika demokratske stranke,

in Dembskega, podpredsednika poslanske zbornice.

Policija zaplenila denar odbora „Rdeče pomoči“

FIRENZE, 6. Policija je izvršila hišno preiskavo pri nekaterih komunističnih zaupnikih ter jih odvedla v zapor. Blagajniku „Rdeče pomoči“ je zaplenila znesek 3700 lir, ki jih je prejel od milanskega komunističnega izvršilnega odbora. Vsi aretiranci so bili danes popoldne izpuščeni na svobodo.

Tudi finančni minister izstopil iz belgijske vlade

BRUSELJ, 6. Tudi finančni minister Janssen je podal demisijo.

Zadnja pot princa Viktorja Napoleona

BRUSELJ, 6. Danes zjutraj se je na svečan način izvršil pogreb zemskih ostankov princa Viktorja Napoleona. Pogreba so se udeležili belgijski kralj, žena pokojnega princa in številne druge osebnosti.

Pogodba med Perzijo in Turčijo

TEHERAN, 6. Danes je bila podpisana prijateljska in nevtralizetna pogodba med Perzijo in Turčijo.

PARIZ, 6. Agenciji „Havas“ poročajo iz Udžde: Sinoči so semkaj prispeli delegati Abd-El-Krima. Azerkane je novinarjem izjavil, da upa, da bo misija rifovske delegacije imela uspeh.

Špansko-nemška trgovinska pogodba

MADRID, 6. Nemška delegacija pod vodstvom državnega tajnika Hagedorna je prišla s špansko delegacijo v načelu do sporazuma glede trgovinske pogodbe.

Amerika in haaška konferenca

NEW-YORK, 6. Predsednik Coolidge je izrazil mnenje, da v Evropi še ni zrel položaj, da bi se sklicala tretja haaška mirovna konferenca. Coolidge veruje, da bi bila za Ameriko udeležba na tej konferenci zelo koristna.

Pogajanja v Udždi prekinjena

PARIZ, 6. Agenciji „Havas“ poročajo iz Udžde: Ob 10. uri zjutraj se je vršil sestanek delegacij. Abd-El-Krimovi zastopniki niso hoteli dati nobenega definitivnega odgovora na francoske in španske zahteve.

Kakor vse kaže, bodo pogajanja danes prekinjena in sovražnosti se bodo zopet pričele.

UDŽDA, 6. (Uradno). Pogajanja med francoskimi in španskimi ter rifovskimi delegati so bila prekinjena.

Politične vesti

VELIK KATOLIŠKI KONGRES V POLJSKI

V dneh 29., 30. in 31. se bo vršil v Varšavi veliki kongres katolikov pod protektoratom kardinala Kakowskega. Za priprave kongresa se je sestavil poseben odbor, ki šteje 100 delegatov raznih katoliških institucij. Na čelu organizacijskega odbora so številne odlične osebe, kakor knez Lubomirski, minister Pecheki, katoliški novinarji in drugi. Na kongresu bo tudi mnogo udeležencev iz inozemstva.

DNEVNE VESTI

„Pojasnilo“ poslanca Besednjaka

Poslanec dr. Besednjak je objavil v zadnji „Goriški Straži“ (od 5. t. m.) „pojasnilo“ k našemu članku o Narodnem svetu od pretekle nedelje. G. poslanec citira iz našega članka sledeči odstavek: „Tako, le epizodično objavljane — omejeno le na ta ali oni spis, kakor komu ravno kaže in kakor se ga poslužuje „Goriška straža“ — ne služi sistemu namenu, ki bi ga morala edinega imeti taka objavljana. Poljubno trganje posameznih spisov iz vsega kupa, kakor si ga priroja goriški list, pa le ovira razčiščenje spornega vprašanja in more zavajati javnost v krive domneve in krivične sodbe.“

K temu citatu dodaje posl. Besednjak sledeče „pojasnilo“: „Vpričo te pisave tržškega glasila izjavljam, da je objava korespondence med menoj in drjem Wilfanom stvar, ki se tiče ne Goriške Straže ne Pučkega prijatelja, temveč mene, ker sem kot predsednik naše politične organizacije bil jaz pooblaščen, da vodim pregovore za ustanovitev Narodnega sveta. Ker bi moglo pisanje Edhosti res zavajati v krive domneve in krivične sodbe, ugotavljam, da vsebuje korespondenca, ki sem jo objavil v časopisu, dobesedno vsa pisma, kar jih je bilo izmenjanih med obema organizacijama po mojem javnem predlogu. Kar je prišlo v javnost, niso bili torej nikaki posamezni spisi, „poljubno iztrgani iz vsega kupa, kakor komu ravno kaže“, temveč neprikrajšana in izčrpana dokumentacija mojih pregovorov s Trstom, iz katere ni izpadlo niti eno samo pismo. To sem hotel povedati, da si javnost ne bo delala o tej stvari napačnih sodb.“

Ker bi to „pojasnilo“ g. poslanca znalo zavesti javnost k krivi domnevi, kakor da bi bila „Edinost“ trdila v dotičnem članku, da v Goriški Straži ni bila objavljena vsa korespondenca po javnem predlogu dr. Besednjaka, ugotavljam, da smo takoj v uvodnem sestavku onega članka pisali do-

besceno: „V svojem izdanju od 23. aprila je objavil ta goriški list (G. str.) tudi korespondenco med dr. Wilfanom in dr. Besednjakom po znanem „javnem predlogu tega poslednjega“. Ugotavljamo dalje, da je šel posl. Besednjak preko tega mesta v našem članku. Zakaj? Odgovor prepuščamo čitatelju.

To smo hoteli povedati, da si javnost ne bo delala napačne sodbe o našem pisanju, kakor da bi „Edinost“ hotela potvarjati dejstva in zapeljivati javnost v kriva mnenja. V nedeljskem članku smo ugotovili, da je objavljena korespondenca med dr. Wilfanom in dr. Besednjakom le en del celotne korespondence o Narodnem svetu. To pa je dobro znano tudi g. posl. Besednjaku!

Visoko počaščenje jugoslovskega učenjaka v Ameriki

V Zedinjenih državah Severne Amerike je običaj, da vsako vseučilišče proslavi vsako leto obletnico svoje ustanovitve. V Kaliforniji je proslavilo tamkajšnje vseučilišče 23. marca t. l. 58. leto svojega obstanka. Pri takih prilikah se povabi kak odličen učenjak, da ima slavnosten govor. Kalifornijsko vseučilišče je pozvalo letos profesorja dr. Mihajla Pupina, Srba po rojstvu in znamenitega fizika.

Okoli 10. ure onega dne so se zbrali študenti in študentinje, profesorji in mnoge druge občinstva. Bilo je tudi mnogo inozemcev: Japoncev, Kitajcev, Filipincev in drugih. Ko je vseučiliška godba svirala koračnico, so se pojavili na odru profesorji, rektor, guverner in profesor Pupin. Nato je duhovnik opravil molitev. Rektor vseučilišča je potem pozdravil prisotne ter jim predstavil prof. Pupina z besedami: „Srečen sem in velika čast mi je dana, da vam morem predstaviti človeka, ki je prišel v to deželo iz Srbije, ko mu je bilo jedva 15 let. Izkrkal se je v New-Yorku s 5 centi v žepu, a polagoma in s svojim lastnim trudom se je povzpел do svojega današnjega

položaja. Danes ga vidimo kot profesorja elektromehanike na vseučilišču Columbia v New-Yorku, kot predsednika združenja inženirjev Zedinjenih držav, kot iznajditelja dalekosežne telefonije itd. To je mož, ki je postal od 15-letnega srbijanskega kneskega dečka iznajditelj svetovnega slovesa. To je profesor Mihajlo Pupin!

Cim je rektor izrekel Pupinovo ime, so vsi prisotni vstali in začelo se je navdušeno ploskanje, ki je trajalo kakih pet minut. Nato je vstal Pupin, zahvalil se za ovacije in imel svoj govor, tekom katerega so mu slušatelji ponovno navdušeno ploskali. Navdušenje je doseglo višek, ko je rektor kalifornijskega vseučilišča izročil profesorju Pupinu diplomu častnega doktorja z besedami: "To vseučilišče je ponosno, da vas more šteti med svoje odlikovane člane."

S tem se je končala ta znamenita svečanost.

Sklepi odbora tržaške pokrajine

Na svoji zadnji seji, ki se je vršila 21. aprila, je sklepal Upravni odbor tržaške pokrajine o raznih zadevah, izmed katerih naj omenimo sledeče, ki se nanašajo na Trst in nekatere slovenske občine pokrajine: **Trst:** potrdi se pogodba o sprejemu usmiljenih sester v bolnišnico pri S. M. Magdaleni; sprememba pravilnika o pristojbinah za prebivanje (se odobri), tarifa za babice (odobreno); **Deviza:** proračun za l. 1926 (odobreno); **Avber, Sežana:** pravilnik o davku na živino (se odobri); **Sežana:** vzpostavljena letnega semnja (se odobri); **Povir:** cestna doklada (odobreno); **Bukovje, Zgonik:** Zdravstveni predpisi (odobreno).

Ostavka generalnega konzula g. Dušana Stepanovića.

Kakor poroča beograjsko "Vreme", je bila z nedavnim ukazom sprejeta ostavka g. Dušana Stepanovića, generalnega konzula Jugoslavije v Gradcu, od pred kratkim generalnega konzula v Trstu.

Društvene vesti

— D. K. N. Tommaseo. Danes ob 20. uri odborova seja.

SPORT

SPORTNO UDRUŽENJE

Tehnično Vodstvo Nogomet
T. V. N. javlja, da se za v nedeljo dne 9. t. m. menja urnik in sicer v toliko, da se vrši Adria-Primorje ob 13 in pol in Zarja-Obzor ob 15 in pol. — Načelnik.

SAVEZ SODNIKOV

Sedniki za nedeljske tekme: **Nogomet:** Prosveta-Adria g. Barbiš, Zarja-Obzor g. Bertencelj, Adria-Primorje g. Bertencelj. — **Hazena:** Prosveta-Adria g. Barbiš.

Iz tržaškega življenja

Pomota male Lide.

Sinoči okoli 19. ure je mati prinesla v mestno bolnišnico 3-letno Lido Arco, stanujočo na Corso Garibaldi št. 9, katera je — kakor je žena povedala — malo prej vzela doma z mize malo steklenico z neko koncentrirano raztopino za pranje perila, misleč, da je bogve kakšna dobra pijača, ter je nastavila k ustom; pa ni utegnila dosti izpit, ker ji je mati naglo vzela steklenico iz rok. Zdravnik je mali Lidi izpral želodec, nato jo je na materino željo prepustil domači oskrbi.

Po krvavi tragediji v Škofijah

Zalostna preteklost Furlanića.

O krvavi tragediji v Škofijah, o kateri smo večeraj izbrpno poročali, smo zvedeli se nekatere zanimive podrobnosti, ki osvetljujejo v žalostni luči preteklost njenega nesrečnega junaka. Zdi se, da je bilo Furlaniću že od nekdaj usojeno, da ne bo dobro končal. Že v rani mladosti si je nakopal nad glavo prokletstvo groznega zločina — bratomora. Kot 14-letni deček je podedoval po očetu, ki je bil precej imovit posestnik dobrodoščo gostilno, njegov tri leta starejši brat je pa podedoval drugo gostilno, združeno s trgovino z jestvinami. Dasi še napol otrok, je Furlanić že tedaj pokazal svojo slabo, sebično naravo. Menil je, da je oče v oporoki zapustil, zato je začel starejšega brata silno mrziti. Ta mrznja ga je končno dovela do strašnega zločina. Nekega dne je iz zavede napadel brata, ki se je vračal s plesa, ter ga ustrelil. To se je zgodilo pred 23. leti; Pavel Furlanić je tedaj komaj dopolnil 16. leto. Mladi bratomorilec je prišel pred porotnike, ki so ga — upoštevajoč njegovo mladost, v prvi vrsti pa njegovo duševno obremenjenost — oprostil. Furlanić se je vrnil domov, a bratovo premoženje ni pripadlo njemu, ker je imel brat 3-letnega sina Josipa, ki je postal postavni dedič celokupnega imetja umorjenega. Ko je dorastel, je prevzel po očetu zapuščeno gostilno, ki jo vodi še danes. Tekom let je vnuk pozabil, da mu je stric Pavel umoril očeta, zato odnosi med njima niso bili sovražni, temveč skoro prijateljski. Toda v zadnjem času, ko se je bil že popolnoma udal grdi strasti do alkohola, je Furlanić pričel sumiti, da se nekač razume z njegovo ženo in tudi mu tega sumničenja ni prikrival. Nečak, ki je bil že poročen in je živel v srečnem zakonu, ga je večkrat skušal prepričati, da je njegovo sumničenje neutemeljeno, a ni se mu posrečilo. Furlanić se je sicer navadno začasno pomiril, a blazna slutnja se mu je pretrdno ukoreninila v možganih, da bi jo mogel za vedno prepoznati. O njegovem sumničenju je naposled zvedela tudi žena Josipa Furlanića, ki je sčasoma pričela verjeti, da je vse res, kar je stric njenega moža tako trdovratno trdil. Dasi ni imela o tem nikakega dokaza, si je vzel stvar tako hudo k srcu, da je iz obupa zablaznela. Morali so jo oddati v norišnico, kjer se še sedaj nahaja.

Ob teh okoliščinah je sčasoma prišlo do tragedije. Pavel Furlanić je s popijevanjem napravil skoro vse svoje imetje in zabredel v dolgove. Da se izogne pretečenemu konkurzu, je sklical upnike ter jim ponudil konkordat za 20-odstotno poravnavo. Toda ker so upniki zvedeli, da je Furlanić medtem na tihem nakupil na upanje večjo množico blaga in ga zopet prodal na svoj račun, so konkordat odbili. Furlanić je bil prisiljen napovedati konkurz. Razen tega

so ga upniki naznanili sodišču radi sleparije. V kratkem bi se imela vršiti tozadevna razprava, toda nesrečni mož se je medtem na tragični način odgnal človeški sodbi. Sicer ni storil tega iz obupa radi svojega gnetnega propada, kajti v tem oziru se je kazal zelo ravnodušnega; do tragičnega dejanja sta ga dovela alkohol, ki ga je duševno upropastil, in v gotovi meri blazna ljubosumnost.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Cerkvene majake pobožnosti

Običajna pobožnost prvega petka na čast presv. Srca Jezusovega se vrši za moše in mladeniče v cerkvi sv. Ivana danes ob 8. uri zvečer.

Večerne šmarnice v cerkvi na Travniku privlačijo redno vsak večer obilo ljudi.

Od 13. do 16. t. m. bodo velike slovesnosti na čast sv. Petra Kandidija. Nastopalo bo tudi več slovenskih govornikov.

Mandolinistični krožek v Gorici

otvori koncem meseca maja nov tečaj za mandoliniste in kitariste-začetnike. Sprejemajo se gojenci in gojenke, ki nimajo manj kot štirinajst let, ter samo taki, ki stanujejo v Gorici. Vpisovanja se vrše v ulici S. Giovanni 7, I. dvorišče, ob nedeljah od 10-12 jutraj ter ob torkih in petkih od 8 zvečer dalje. Vpisnina znaša L. 2. — Prva skupna vaja udeležencev se vrši dne 31. maja.

Planinsko društvo v Gorici

9. izlet "Planinskega društva" se bo vršil v nedeljo, dne 9. t. m. na **Mrzovec (1406 m)**. Odhod ob 5.30. uri jutraj s Katerinijevega trga, čez Peč, Trnovo, Mrzovec. Povratek čez Lokve v Gorico. Pozivamo vse prijatelje planinstva in izletništva, da se izleta čim številneje udeležijo. Po načelu: vaja naredi mojštra, naj se ravnojo tudi naši planinci.

Dražba najrazličnejšega materiala

se bo vršila v Villa Vicentina. Material draži obnovitveni vojnoodškodninski urad v Gorici. Podrobnejši podatki se izvedo pri političnem tajnistvu društva "Edinosti" v Gorici.

Odpustitev uradnikov

Silno razburjenje je povzročilo med goriškimi mestnimi krogi odpustitev 45 uradnikov Goričanov iz goriškega obnovitvenega urada, ker niso bojovníki.

Pritožujejo se Goričani, da je goriško prebivalstvo že dovolj trpelo v begunskih in internacijskih taboriščih, dalo tudi dobrovoljcev italijanski armadi, ni pa moglo v celoti sodelovati v italijanski armadi, ker je bilo pač pod tujo državo.

Nova kostnica na Kostonjčevici

V sredo se je vršila na Kostonjčevici majhna cerkvena slavnost o priliki prenosa prvih josemsto okostnjakov padlih vojakov, nabranih v okolici Kostonjčevice. — V kratkem času se prinesejo še drugi. Začasno so bili položeni v podzemskih grobnicah, v katerih so svoj čas počivali francoski kralji. Kakor je svoj čas "Edinost" že poročala, bo tu na Kostonjčevici velika kostnica, ki bo lahko hranila kosti šestdesetih tisoč padlih vojakov. Načrti za to velikansko grobnico so že dovršeni in z delom se bo tudi kmalu pričelo.

Nov katastralni načrt za davčno občino Gorico

Ker se napravi za davčno občino Gorico nov načrt, opozarja goriški mestni komisar občinstvo, da se bo merilo prihodnje mesece v sledečih delih mesta: od ulice proti soškemu mostu ob ulici do solkanske meje, ulice S. Mauro, Levada, Campi Orzoni, solkanska cesta, ulica proti pokopališču, nadalje na jugu: tržaška, cipresna, klavniška, št. peterska ulica do št. peterske meje. Posestniki naj označijo vidno mejo svojih posestev, da s tem olajšajo delo osebam, ki se bodo ukvarjale z merjenjem.

Goriški izvozni trg

V ponedeljek 10. t. m. se odpravi izvozni trg na tekašiču Verdievem zraven vojašnice. Trg se odpre vsako jutro ob 4. uri in kupčije se bodo začele sklepati eno uro pozneje.

Gnil prhut

Goriški tržni nadzornik je zaplenil v trgovini jestvin Emilia Fongari-ja na tržaški cesti devet kilogramov pršuta, ki je bil docela gnil. Prhut se je izročil veterinaru dr. Borghesaleo-tu, da ga preišče. — Ta ga je takoj ukazal zakopati. Radi tega je bil trgovec Fongari naznanjen sodnji.

O regulaciji stavb in o potrebi regulacije samovoje

Vsled skoraj popolne porušitve našega trga po vojnih prilikah, je bil sklenjen in odobren poseben regulacijski načrt. Niso pustili raditega vsem odškodovancem zidati hiš na istih mestih. Marsikak vogel se je moral umakniti splošni zahtevi in načrtu po razširjenju ulic.

Tudi številki 64 in 65 sta pomaknili pročelji svojih hiš za par metrov, ostal je le ozekek pomol hiše št. 151. Ne moremo trditi, da je ta hiša vzor stavbene umetnosti in da bi se moralo oko tuja blagodejno pasti na nji. Načrt predvideva, da bi to morala izginiti. V vseh slučajih se je strogo izvajal regulacijski načrt in zato zahtevamo, da tudi dotična podrtina hiše št. 151 izgine, kot je bilo predvideno, da ne bo še nadalje kužila bližnje urejene okolice. Pri tem izvrševanju regulacijskega načrta ne sme zadrževati županstva dejstvo, da dotično popravila stavbeni podjetnik Feragotti in se zanjo briga. **Postava mora biti za vse enaka!**

GRAHOVO

Gruha dečkov je igrala pred vasjo. Osemletni deček Rudolf R. si je nanesel listja, prižgal kopo in se zabaval s tem, da je go-rečo kopo preakoval. A spodrsnilo se mu je in revež je telebnil v krjavico. Zelo se je opekla na desni roki. Kar se je pa bal,

da ga bodo doma oštevali, da se je igral z vžgalicami, ni povedal staršem, kaj se mu je bilo pripetilo. Trpel je možato, a proti jutru, ko so postajale bolečine večje in večje, je le priznal svojo nepremišljenost. Poklicali so takoj Zeleni križ iz Gorice, ki je dečka peljal v bolnišnico usmiljenih bratov. Ker so se opekline zamemarile, je stanje dečkovo precej obupno.

SOLKAN

Razočaranje priganjača

Te dni se je vršilo pri nas zborovanje, na katerem je govoril znani profesor Loreuzoni, bivši občinski zastopnik goriškega obč. sveta za pristop občine Solkan k goriški občini.

Oglasil se je domačin s protiugovori ter z izpovedjo, da Solkan absolutno ne potrebuje varuštva goriške mestne občine.

Prav vsi zborovalci s komisarjem Mosettigom vred so glasovali proti.

Tiho in poparjeno je odšel profesor.

Sindikatski mizarjev

Ustanovil se je sindikat mizarjev. Za enkrat mizarji še ne vidijo pravih uspehov. Vse se vrtili okoli pripravljanja poslovnikov, pristopov, sejanja i. t. d. Očetje sindikata niso ravno zadovoljni s sedanjimi voditelji.

DOBRAVLJE

Ker je bila veselica, katero je imelo prirediti naše prosvetno društvo "Zarja", dne 2. maja t. l. prepovedana od kr. kvesture v Gorici, se bo vršila na Vnebohod dne 13. maja. Veselica se bo vršila na prostoru dobrowske zadruge in prične ob 3.30 popoldne. Na vspredu je petje, kuplet in veselejša "Dr. Hribar". Upamo, da nas okoličani tudi v drugi posetijo v lepem številu, ker so se morali, ne po naši krivdi, v nedeljo nezadovoljni raziti.

ZATOLMIN

Naše društvo "Zarja" se pridno giblje. Učimo se "Ulico... št. 15", veselo komedijo, ki je žela povsod precej pohvale. Zbrali smo nalašč nekaj tako veselega, ker so vsa druga društva igrala večinoma le resne stvari. Da pa bo še malo smeha, bodo naši igralci že poskrbeli.

IZ ŠTURIJ.

V torek dne 4. t. m. se je praznoval god sv. Florijana patrona ognjegasev, toda šturmiki in ajdovski občinski ognjegasci se niso mogli udeležiti proslave, ker je večina članov zaposlena v tukajšnji predilnici.

Praznovali pa bodo svojega patrona v nedeljo 9. t. m. Naročili so si č. o. patra iz Sv. Križa, ki bo daroval ob 10. uri dop. sv. mašo v cerkvi sv. Antona na Fuzinah, kjer se nahaja tudi na stranskem oltarju slika sv. Florijana.

TOLMIN

Naše dijaštvo z učiteljska pojde letos za majski izlet, ki se bo vršil o Binkošti v Benetke.

Do danes naše dijaštvo ni imelo še takega izleta. Zato tem bolj želimo izletnikom srečno in uspešno potovanje.

KABČE PRI TOLMINU

"Pomlad" se najtopleje zahvaljuje vsem onim cenj. gospodom in gospodičnam, ki so na katerikoli način pripomogli do tako dobro uspele prireditve. Hvaležni jim bomo.

IZ VIPAVSKE DOLINE.

Sadje je lepo očvelo in trta bogato zaradila. Bojlm se pa, da bo mnogo sadja odpadlo in to radi gosenic zimске pedica. Zakaj ne ovijate debel v začetku oktobra z lepilom? To stane vendar tako malo ter prinaša obilo koristi! Zdi se mi pa tudi, da brezrečni ugonabljač ptice, največje zaščitnice sadnega drevja. Pozor tedaj tudi na ptice, ker drugače ne bo koristi od sadja, ki obeta postati jako važen vir našim dohodkom.

Sedaj je čas žvepljenja in vitrijojenja. Rajši en teden prej, ko en dan kasneje! Lani je bila ogromna škoda na trti samo zato, ker smo ta važna dela zakasnili za teden dni. Pojdite tedaj takoj na delo, da ne boste potem tarnali, ko bo prepozno!

Krasna je naša vipavska dolina, a koliko krasnejša bi lahko bila, ko bi imela več gozдов, več sence. Se to malo, kar imamo so začeli po vojni neusmiljeno sekati. Videlim smo ob cestah po cele kupe krasnih, stoletnih hrastov, ki so za ničevno ceno romali iz dežele. Danes videvamo že tanjša debela in debelca, za katere se pulijo razni, nenasični agentje. Hoste se redčijo, sence ginevajo. Ljudje božji, kaj delate? Ali hočete zares vse oguliti, da bodo potem naša tla podobna golemu Krasu? Kam boste hodili po drva, po kole in po steljo? In vi hočete napredovati v živinoreji brez stelje in gnojiti zemljo brez gnoja? Za peščico lir, ki vam ginevajo kot kafa, za pogubni luk-

kus današnje razbrzdane mladine, si obtežujete prihodnost ter s svojim brezumnim gospodarjenjem. kličete revščino v deželo! Ali še ne boste spoznali gorostasne svoje zmote?!

IDRIJA

Obsodba dijak Kogej iz Idrije

17-leten dijak Viktor Kogej iz Idrije je bil pred tukajšnjim tribunalom obsojen na 3 mesece in 22 dni zapora ter 100 L globe, ker je obdolžen, da je v noči od 5-6. novembra 1925 pisal in po mestu Idriji lepil plakate s sledečo vsebino, ki jo posnemljemo po "La Voce di Gorizia":

"Mladi komunisti! 7. novembra se je približal.

7. novembra je oni dan, ko so naši sodrugji sovjetske Rusije zmagali suženstvo in buržuje.

Spominjajmo se tega dneva z agitacijo.

Zivel komunizem!"

Obdolžen je torej, da je podpihoval sovraštvo med razredi, s pomočjo tiska in na način nevaren javnemu redu, da je izobešal te lepake brez dovoljenja.

Obtožena ni bilo pri obravnavi, prečitala pa se je njegova izjava, v kateri pripoznava, da je komunist in da je omenjene lepake lepil.

Zagovarjal ga je odv. Tonkli.

Ta čas je bil dijak Kogej v idrijskih zaporih. —

Vesti iz Istre

KLANEC.

V torek pop. ob 2. uri je parkrat močno zagrnelo, vendar nismo nič posebnega mislili — kar naenkrat pa se raznese žalostna vest, da je strela udarila v hišo št. 27 v Beki. Ubila je deklico, ki je v kuhinji zapirala okno vprico matere; v zgorajšnji sobi pa njeno sestro, ki je šivala. Bili sta to Jožefa Cergol, stara 17 let in Albina Cergol stara 12 let. Obe sta bili takoj mrtvi. Žalosten je bil pogled na dve sestri — umrli na tako tragičen način — na skupnem mrtvaškem odru.

ČERNOTIČE.

Z veliko slovesnostjo smo preteklo nedeljo praznovali shod pri Mariji na Gradišči. Poln gricek ljudstva, slovesna božja služba, lepo petje in verno obnašanje našega ljudstva nam pričajo, da smo zavedno in dobro ljudstvo. Cerkev je vsa popravljena od zunaj in znotraj in kar vabi človeka iz doline na starodavno Gradišče, kjer so se naši ljudje ustavljali 1470 leta Turkom.

S poltrnim srcem naznanjamo, da je naš preljubi sin in brat

VLADI GOLOB

učencec

danes, po kratki in mučni bolezni, mirno v Gospodu preminul.

Pogreb dragoga pokojnika se bo vršil v petek, 7. t. m., ob 15. uri, iz mrtvašnice mesine bolnice Regina Elena.

TRST-SV. IVAN, 6. maja 1926.

Emil in Josipina roj. Čok, starši, sestre in brat in ostali sorodniki.

Odlik. Pogrebno podj. Nuova Impresa Corso V. E. III, 47, Trst

POMLADNO ZDRAVLJENJE. Smiljojed Trpoški sok izdelan v lekarni Castellannovich, Trst via Giuliani 42, posebno priporočljiv za starejše proti poapnenju žil, revmatizmu in vsem drugim boleznim, ki izhajajo iz krvi, ker vsebuje joduro in je vsled tega izborno čistilno in krepijo sredstvo. Popolno zdravljenje 6 steklenic. Steklenica stane L. 11. Dobiva se samo v lekarni Castellannovich. 685

KRONE

po L. 2.10 komad

Zlato, briljantje, platino, 20-kronske zlate komade

kupi in plačuje po najvišjih cenah

Albert Povh — urarna

Trst, Via Mazzini 46 533

Zobozdravnik

Med. U. dr. D. Sardoč

specijalist za ustne in zobne bolezni

perfekcioniran na dunajski kliniki

ordinira v TRSTU

Via M. R. Imbriani 16, I. (prej) Via S. Giovanni

od 9-12 in od 3-7 531

PODLISTEK

JULES VERNE: (64)

Skrivnostni otok

Ko je ogenj velik kup ilovnatga železovca popolnoma pretvoril, so strelsi nove snovi: žveplenokisli železni oksid, žveplenokislo ilovico, kremenico in ostanke oglja in pepela v veliko krnico z vodo. To zmes so krepko mešali in dobili so čisto tekočino, v kateri je bilo raztopljeno železo in ilovica, druge neraztopljive rude pa so se polegale na dno. Ko je ta raztopina polagoma izhlapevala, so se najprej pokazali železni kristali; v lugu pa je ostala žveplenokisla ilovica, ki so jo izlili proč, ker je niso rabili.

Cir Smith je imel zdaj zadostno množino železne soli, takozvane železne galice, iz katere je hotel dobiti žvepleno kislino. Vendar pa se je bližal končni smoter. Se ena operacija je bila potrebna za končno pridobitev snovi, zaradi katere so se vršila vsa ta pripravljajna dela.

Solitrna kislina se je v zvezi z izparevanjem koncentriranim glicerinom spojila v novo snov in inženir je dobil več litrov rumenkaste, oljnate tekočine.

Zadnje delo je Cir Smith izvršil daleč od

kaminov in sam, ker se je bal eksplozije. Pokazal je nekaj kapljic te tekočine tovaršem in rekel preprosto:

"To je nitroglicerín!"

In v resnici je bila ta snov tisto strašno raznesilo, ki je desetkrat močnejše od smodnika in ki je povzročilo že toliko nesreč. Odkar so našli sredstvo s katerim se more izpremeniti v dinamit, se da ta nevarna sicer snov rabiti brez nevarnosti. V tistem času, ko so živeli na otoku Lincolnu naši naseljenci, pa niso še poznali dinamita.

"In ta tekočina da bo raznesla naše skale?" je vprašal Penkroff z nevernim izrazom.

— Da, prijatelj, je odgovoril inženir, in ta nitroglicerín bo imel tem večji užitek, ker je trdi granit zelo odporen:

— Kdaj bomo to videli, gospod Cir?

Pridobivanje te kisline zahteva zelo dragih naprav. Treba je velikih prostorov posebnih zidov, orodja iz platina, svinečne posode, ki jih kislina ne more jesti, itd. Vsega tega ni imel Cir Smith. Toda znano mu je bilo, da izdelujejo v Nemčiji žvepleno kislino z veliko preprostejšimi sredstvi, kislino, ki ima še to prednost, da je bolj koncentrirana in ki se prodaja pod imenom "Nordhajerjeva žveplena kislina ali hudičev olje".

Ta proces ima samo eno operacijo. Kri-

DAROV!
Mesto venca na grob pok. Vladimiru darujeta Amalija in Drežek L. 40.— za "Sol-sko društvo." Srčna hvala!
— G. S. darovala za Dijaško kuhinjo v Gorici 37 kg testenine. Spošt. darovalki najsrčnejša hvala. Vodstvo.

Borzna poročila.	
DEVIZE:	
Trst, 6. maja.	Amsterdam od 999.— do 1004.—
Belgija	od 74.50 do 76.—; Paris 77.25 do 78.—
London	od 120.90 do 121.—; New York od 24.83 do 24.91;
Španija	od 356.— do 359.—; Švica od 481.50 do 483.50;
Atene	od 39.75 do 31.75 Berlin od 591.— do 594.—;
Bukarest	od 7.50 do 8.—; Praga od 73.65 do 73.90;
Ogrska	od 0.0347 do 0.0350;
Dunaj	od —.351 do —.354; Zagreb od 44.— do 44.15.
Renezijske obveznice 70.05.	
VALUTE:	
Trst, 6. maja.	Avstrijske krone od 0.0347 do 0.